

skrænke de Fordringer og Krav, der fra andre Sider stilles, ikke er store i Øjeblikket, dog vil vente med de store Krav, indtil det behager den højtærede Minister at tage Mod til sig til — uden at frygte for Lærerne, der truer angaaende § 8 — at fremsætte her for Tinget en virkelig omfattende Skolereform. Saa skal vi yde ham al mulig Støtte. Men dette lille Lovforslag staar ikke som nogen Hindring for en almindelig Skolereform. Det er fuldstændig urigtigt, naar den ærede Minister mente, at dette lille Lovforslag var et Udpluk af den store fælles Tilsynsreform. Det er en hel Misforstaaelse. Jeg forstaar ikke, hvordan det kan falde den højtærede Minister ind at komme med en saadan Paa-stand. Dette Lovforslags Bestemmelser lægger ikke Spor af Hindringer i Vejen for den almindelige Tilsynslov eller den store Reform paa Skoleområdet. Vi har ikke sigtet saa vidt i dette Øjeblik, thi vi er for saa vidt enige med den højtærede Minister om, at det maaske er det heldigste for Øjeblikket ikke at rejse en stor Debat og Kamp om Skolens hele fremtidige Ordning; men mener Ministeren, at Tiden er moden, saa forsikrer jeg Ministeren for, at dette Forslag ikke skal lægge nogen Hindring i Vejen for vor Bistand til en saadan større frisindet Reforms Gennemførelse. Vor Bistand skal den højtærede Minister ikke komme til at savne.

Formanden: Folketingsmanden for Københavns 7de Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Fraenkel: Naar den ærede Ordfører for Forslagsstillerne ikke har forstaaet mig, maa det ligge i, at han ikke har hørt rigtigt efter, hvad jeg sagde, og det fremgaar ogsaa af, at han lagde mig noget ganske andet i Munden end det, jeg havde udtalt. Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne talte om et Sammenstød mellem Religion og Politik. Derom har jeg ikke talt. Jeg har sagt, at jeg frygtede for, at man skulde ville drage religiøse Spørgsmaal ind i Politikken. Og at jeg ikke har været ganske uden Ret til at frygte dette, viser hele den Debat, der her er ført, for et Kærnepunkt i den har jo netop været, at man har draget religiøse Spørgsmaal ind i det politiske.

Nørgaard: Jeg tror, der er Grund til at være de to ærede Forslagsstillere taknemmelig, fordi de har forelagt dette

Lovforslag om Skolefrihed, og jeg har ogsaa Erfaring for, at man ude i Friskolekredse har modtaget det med Glæde og Tak. Det er et begrænset Lovforslag, som det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) for lidt siden sagde i en Replik til det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg), og som det ærede Medlem fra Assens (Klaus Berntsen) nu gentagne Gange understregede. Det er en Sammendragning af Bestemmelserne i Loven af 2. Maj 1855 og Loven af 30. September 1864 om den frie Skole, og der er foretaget en højst fornøden Ændring i Loven af 1855, en Ændring, der har vist sig nødvendig efter en Tildragelse paa den Ø, hvor Friskolens Vugge har staaet. Desuden foreslaas det, at der ydes et større Tilskud til den frie Skole. Det hilser jeg med stor Glæde, som jeg i det hele hilser Lovforslaget med Glæde; men jeg tror, at man fra alle Sider, ogsaa fra de to Forslagsstilleres Side, vil indrømme, at den frie Skole ved dette Lovforslag ikke har faaet den Frihed og det Selvstyre, som den har Krav paa. Det har jo imidlertid heller ikke været Hensigten med Lovforslaget at lovgive for Friskolen helt og fuldt, det er et lille Lejlighedsforslag. Der er f. Eks., hvis jeg maa nævne det, i dette Lovforslag, selvfølgelig, ikke taget Hensyn til, at der kunde trænges til et bedre Tilsyn med den frie Skole. Et Forslag herom hører hjemme i det Lovforslag om Friskolens og Folkeskolens Tilsyn, som vi har ventet saa længe paa. Dette Punkt har de ærede Forslagsstillere ikke kunnet tage med i dette lille Lovforslag. Jeg vil gerne, skønt jeg ellers — jeg havde nær sagt: i Mod-sætning til det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds — skal holde mig til Lovforslaget, ganske kort gøre opmærksom paa det glædelige i, at da man her i Rigsdagen i Samlingerne 1911—12 og 1912—13 behandlede et Lovforslag om Skolens Tilsyn, hvorved der viste sig at være Uenighed om mange Ting, var der dog eet, der var Eenighed om mellem de to Ting, det var det Afsnit, der handlede om Tilsynet med den frie Skole. Hvis man vil se efter i de Lovforslag, der blev vedtaget i Folketinget den 26. April 1912 og i Landstinget den 5. April 1913, vil man opdage, at Afsnittet om Tilsynet med den frie Skole er ganske enslydende, §§ 32—38 i Folketingets Affattelse svarer til §§ 27—33 i Landstingets Affattelse; der er kun en ganske uvæsentlig Afvigelse. Det var en meget frisindet og god Ordning, der var